

Online leven na de dood

Je digitale nalatenschap regelen is niet altijd even simpel

Wat gebeurt er na je overlijden met je gemaakte en ontvangen content, foto's en mailtjes? Hoe voorkom je dat je nog lang na je overlijden op Facebook je verjaardag viert? Dat regel je door nu al knopen door te hakken over je digitale nalatenschap.

ANTON DAMEN

Nadenken over wat er na je overlijden met je bezittingen moet gebeuren, is iets waar de gemiddelde Nederlander een broertje dood aan heeft. De erfenis willen we dan nog wel door de notaris op papier laten zetten, maar daarmee vergeten we maar al te vaak die andere bezittingen: die Facebookpagina, dat mailaccount, de foto's in de cloud, de inlog van de bank en al die andere digitale sporen die een mens anno 2024 nu eenmaal nalaat. Vooruitlopen op de zaak is in dit geval geen pretje, maar het is wel zo aardig voor de mensen die achterblijven en waarschijnlijk ook voor je eigen gemoedsrust. En hoewel het gedoe is en blijft, kan het in een aantal gevallen ook redelijk pijnloos worden gefikt.

Lijstje met digitale boedel

Het begint bij het bepalen van wat er allemaal tot jouw digitale boedel behoort, dus met een ouderwets lijstje van al je online accounts plus wachtwoorden. Een totaalplaatje van je sociale media, je mailaccounts, de inlog van de bank, verzekeringen en ziekenhuis scheelt de nabestaanden veel zoekwerk en frustratie. Niets zo veranderlijk als de mens natuurlijk, behalve misschien het wachtwoord. Daarom is het aan te raden om het lijstje, hoe ironisch ook, in de cloud te bewaren, bijvoorbeeld als een Google-document dat je regelmatig bijwerkt, en de toegang te delen met de persoon of personen die jij vertrouwt om, mocht het nodig zijn, zorg te dragen voor jouw digitale nalatenschap.

Wachtwoordmanager Een andere optie is om al je inloggegevens in een wachtwoord-manager te stoppen, zoals bijvoorbeeld het populaire 1Password, LastPass of Bitwarden. Voordeel is dat je dan nog maar één wachtwoord hoeft te onthouden (en te delen) om toegang tot alles te krijgen. Vind je dat toch geen veilig idee, dan is de Nederlandse Notariskluis een optie. Daarin kun je digitale documenten en gegevens versleuteld laten opslaan en wordt de toegang pas na je overlijden gedeeld met vertrouwde personen of instanties. De 'kleinste' kluis kost zo'n 2 euro per maand.

Mailbox

Toegang tot het mailaccount van een overledene kán handig zijn voor de nabestaanden, maar afhankelijk van de inhoud misschien ook tot pijnlijke ontdekkingen leiden. In ieder geval moet je bij leven en welzijn beslissen of je iemand de sleutels van je mailbox toevertrouwt.

Want heb je eenmaal je laatste adem uitgeblazen, dan zullen de achterblijvers hemel en aarde moeten bewegen om nog toegang tot de mail te krijgen - met een slaagkans die vaak minder dan nul is. Het enige wat de grote mailproviders toestaan is het opheffen van het account, maar daarvoor willen ze vanzelfsprekend wel een overlijdensverklaring zien. Aan de andere kant: de mailbox wordt automatisch leeg geveegd en opgeheven wanneer er een bepaalde tijd geen gebruik van is gemaakt, doorgaans na één of twee jaar.

Sociale media

Van alle sociale media heeft Facebook zijn digitale erfeniszaakjes het best voor elkaar, met de mogelijkheid om een contactpersoon aan te wijzen die jouw persoonlijke pagina kan omzetten in een zogenoemde herinneringspagina. Achter de naam komt dan 'ter herinnering aan' te staan. Facebook neemt naast de overlijdensverklaring ook genoegen met een foto of scan van de rouwadvertentie of rouwkaart. De digitale erfgenamen hebben dan beperkt toegang, maar het voorkomt in ieder geval dat mensen nog jaren na hun dood vrolijke felicitatieberichtjes en duimpjes omhoog krijgen op de datum van hun verjaardag.

Hoewel Instagram hetzelfde moederbedrijf heeft als Facebook, heeft dat medium deze zaakjes minder goed op orde. Omdat elk bedrijf er zijn eigen mores op na houdt, is het handig om veiliginternetten.nl/digitale-nalatenschap te raadplegen. Daarop staat een keurig overzicht van door welke hoepels je moet springen op Instagram, Facebook maar ook X, LinkedIn, Google en Apple.

Erfeniscontact bij Apple

Bij die laatste kun je trouwens al rechtstreeks op je iPhone of iPad de belangrijkste zaken regelen, door in het instellingenmenu naar 'Inloggen en beveiliging' te gaan en daar bij 'Erfeniscontact' een persoon toe te wijzen.

Google laat je met hun Inactive Account Manager op myaccount.google.com/inactive tot in details bepalen wie na je dood toegang krijgt tot wat. Dat is simpelweg een kwestie van aanvinken en bepalen hoeveel tijd er aan inactiviteit moet verstrijken (van 3 tot 18 maanden) voordat de nabestaanden een seintje krijgen. Vanaf dan hebben ze nog drie maanden de tijd om data - bijvoorbeeld de kiekjes in je Google Foto's - te downloaden voordat alles naar de eeuwige digitale jachtvelden verdwijnt.

WhatsApp en DigiD

Bij WhatsApp verlies je toegang zodra je het eraan gekoppelde telefoonabonnement opzegt, of als de app al 120 dagen geen levensteken meer noteerde. DigiD verwerkt overlijdensberichten automatisch en geeft nabestaanden nog een jaar om de zaken af te ronden en te regelen, voordat het account automatisch wordt gedeactiveerd.

Gekochte online games en boeken

En de leuke zaken in de digitale boedel, zoals de aangeschafte nummers op Spotify, de gekochte films, e-books en videogames - wie mag dat moois gaan erven? Helemaal niemand helaas. Want dergelijke content heb je niet echt in eigendom, je hebt er alleen gebruiksrecht over, en dat is niet overdraagbaar. Voor de spelletjes op je pc, Xbox of PlayStation is het dus letterlijk game over.

ONDERZOEK

Plus Magazine heeft meer dan 1100 mensen van 50+ gevraagd naar hun ervaringen op het gebied van digitale nalatenschap.

Daaruit blijkt dat men gemiddeld zeventig accounts heeft, en dat het afhandelen van een digitale erfenis soms maanden in beslag neemt en handenvol geld kost.

Saillant detail: zeven van de tien ondervraagden heeft de notaris een testament laten opstellen, maar in 91 procent van de gevallen is daarin niets geregeld voor de digitale nalatenschap.